

รายงานการประชุมคณะกรรมการวิชาการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗
วันอังคารที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมไชยรงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก จังหวัดกรุงเทพฯ
และผ่านระบบออนไลน์ โดยโปรแกรม Zoom Meeting

.....

คณะกรรมการผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายสุรัชย์ ยุทธชนะ	รองเลขาธิการ ส.ป.ก. แทนเลขาธิการ ส.ป.ก.	รองประธานกรรมการ ประธานการประชุม
๒. นายภาณุ จารุณมิก	หัวหน้าผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.	กรรมการ
๓. นายวิวรรณ สงประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอด เทคโนโลยี	กรรมการ
๔. นายเกียรติยศ ทรงสง่า	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๕. นางสาวอมรรัตน์ แขวงโสภา	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง	กรรมการ
๖. นางสาวยุพเรศ เพิ่มพูน	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย	กรรมการ
๗. นางอดิگانต์ หัวใจแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล	กรรมการ
๘. นางสาวรุจี รอดชะ	ผู้แทนผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ผู้อำนวยการกลุ่มสารสนเทศภูมิศาสตร์ ผู้แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๙. นางสาวกัญญลักษณ์ จรรย์กุล	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน	กรรมการ
๑๐. นางสาวดวงพร อุปรโมยมาศ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการมาตรฐานแผนที่ ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่ และสารบบที่ดิน	กรรมการ
๑๑. นางสาวอาภาพรรณ พัฒนพันธุ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๑๒. นางเพ็ญพัทธ์ บัวโรย	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
๑๓. นายนักปราชญ์ จีกระโทก	นิติกรชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
๑๔. นายอุกฤษฏ์ อินทาภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน	กรรมการและเลขานุการ
๑๕. นางสาวจิตติยา พาณิชนเวชสันติ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนา การปฏิรูปที่ดิน	กรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
๑๖. นางสาวเกตุร เม่าทอง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	กรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ

คณะกรรมการผู้เข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ (Zoom)

๑. นางอาทิตยา พงพพรหม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๒. นายวิสุทธิ เลิศไกร	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนา ระบบการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๓. นายนิคม บุญธรรม	วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ	กรรมการ

คณะกรรมการผู้ไม่เข้าร่วมประชุม

๑. นายสรเพชร พูลศิริ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน	ติตราชการ
๒. นางสาวสุนิลา รุ่งสกลกุล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	ติตราชการ
๓. นายกมล เรืองเดช	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายนรเศรษฐ์ สอนเสาวภาคย์	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
๒. นางสาววิชาพร กัลยาบาล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
๓. นายธิตินันท์ ศรีภมร	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
๔. นางสาวไอศวรรย์ อารยะทวีกุล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
๕. นางสาววรรณพิมล อีสสระ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
๖. นางสาวแพรวพรรณ ธาณี	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
๗. นายนพดล แก้วสว่าง	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
๘. นางสาวพุดธิดา พิมพ์า	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
๙. นางสาวปาริฉัตร ศรีขาว	เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน
๑๐. นางสาวสุจิตรา ศรีสวัสดิ์	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
๑๑. นางสาวณัฐรินทร์ ธีระปัญญา	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
๑๒. นางสาวปุณทริกา กาลปักษ์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
๑๓. นางสาวเพลงพิน สติกรวิกรานต์	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
๑๔. นายกิตติคุณ ฤทธินิม	นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ

ผู้เข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ (Zoom)

๑. นางสาวอรนรินทร์ ชูประดิษฐ์	นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายชำนาญการ
๒. นางสาวพัสดรารณ สไลสุข	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการวิชาการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖

นางสาวฐิตียา พาณิชนเวชสันติ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ) นำเสนอรายงานการประชุมคณะกรรมการวิชาการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เพื่อให้ที่ประชุมรับทราบและขอมติรับรองรายงานการประชุม ดังนี้

จากการประชุมคณะกรรมการวิชาการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ประกอบด้วยเรื่องเพื่อทราบ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย จำนวน ๒ เรื่อง และเรื่องเพื่อพิจารณา จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ เห็นชอบรายงานฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ เรื่อง รายงานผลการศึกษาและขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการอ่านผลงาน จำนวน ๒ เรื่อง ขออนุมัติขยายเวลาดำเนินโครงการวิจัย จำนวน ๑ เรื่อง และการยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ที่ ๕๐๖/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ และเห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ รายละเอียดตามรายงานการประชุมสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

หน้า ๑ - ๒ เป็นรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

หน้า ๒ เป็นเรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

หน้า ๓ เป็นเรื่องรับรองรายงานการประชุม

หน้า ๔ - ๘ เรื่องเพื่อทราบ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการวิจัย เรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากลไกสหกรณ์ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการสหกรณ์และที่ดินที่รัฐจัดให้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน: กรณีศึกษาโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดอุทัยธานี

หน้า ๙ - ๑๐ เรื่องเพื่อทราบ รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาการสูญเสียและการจัดการการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวของผลผลิตกาแฟในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร

หน้า ๑๐ - ๑๖ เรื่องเพื่อพิจารณา เห็นชอบรายงานฉบับสมบูรณ์เอกสารวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการเพิ่มมูลค่าข้าวพันธุ์พื้นเมืองในสวนยางพาราและปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลบางรูป อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน้า ๑๖ เรื่องเพื่อพิจารณา รายงานผลการศึกษา และขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการอ่านผลงาน จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกรของทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย และเรื่อง การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีศึกษา การจัดที่ดินสำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร บำบัดห้วยทับมอญ หมู่ที่ ๒ ตำบลทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านเวลา และเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในมติที่ประชุมจึงเห็นชอบให้เลื่อนวาระนำไปพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการวิชาการครั้งต่อไป

หน้า ๑๖ - ๑๗ เรื่องเพื่อพิจารณา ขออนุมัติขยายเวลาดำเนินโครงการวิจัย เรื่อง แนวทางการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีศึกษาจังหวัดสระบุรี

หน้า ๑๗ เรื่องเพื่อพิจารณา เห็นชอบการยกเลิกคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรที่ ๕๐๖/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ และเห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ

หน้า ๑๘ เรื่องอื่น ๆ

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งเวียนให้คณะกรรมการวิชาการได้รับทราบแล้วตามบันทึกข้อความที่ กษ ๑๒๑๐.๕/ว ๒๙๓๓ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ โดยมีการปรับแก้ไขในส่วนของผู้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้มีการปรับแก้ส่วนอื่นแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หากมีข้อปรับปรุงแก้ไขประการใด ขอให้แจ้งได้ที่ฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

นายสุรัชย์ ยุทธชนะ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (ประธาน) ให้ความเห็นว่า การรับรองรายงานการประชุมโดยปกติจะให้การรับรองเฉพาะผู้ที่เข้าร่วมในการประชุมครั้งดังกล่าว ซึ่งการประชุมในครั้งนี้มีกรรมการบางท่านเข้าร่วมการประชุมเป็นครั้งแรก อย่างไรก็ตาม หากที่ประชุมไม่มีประเด็นอื่นใด ขอให้รับรองรายงานการประชุมตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๑๒๖/๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

นายอุกฤษฏ์ อินทามรณ์ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน (กรรมการและเลขานุการฯ) แจ้งที่ประชุม เรื่อง คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ ๑๒๖/๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๖/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ ซึ่งมีท่านเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงานเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒ ราย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. เนื่องจากการโยกย้ายข้าราชการไปดำรงตำแหน่งในสำนักอื่น คณะกรรมการวิชาการ ส.ป.ก. จึงมีมติในการประชุม คกว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เห็นชอบ (ร่าง) คำสั่ง ส.ป.ก. เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ฉบับใหม่ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอไปยังกองการเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๒๖/๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ซึ่งมีท่านเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธาน ท่านรองเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่ได้รับมอบหมายเป็นรองประธาน กรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนัก และผู้เชี่ยวชาญ ส.ป.ก. โดยมีผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงานเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน พร้อมด้วยนักวิชาการปฏิรูปที่ดิน และเจ้าหน้าที่กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒ ราย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

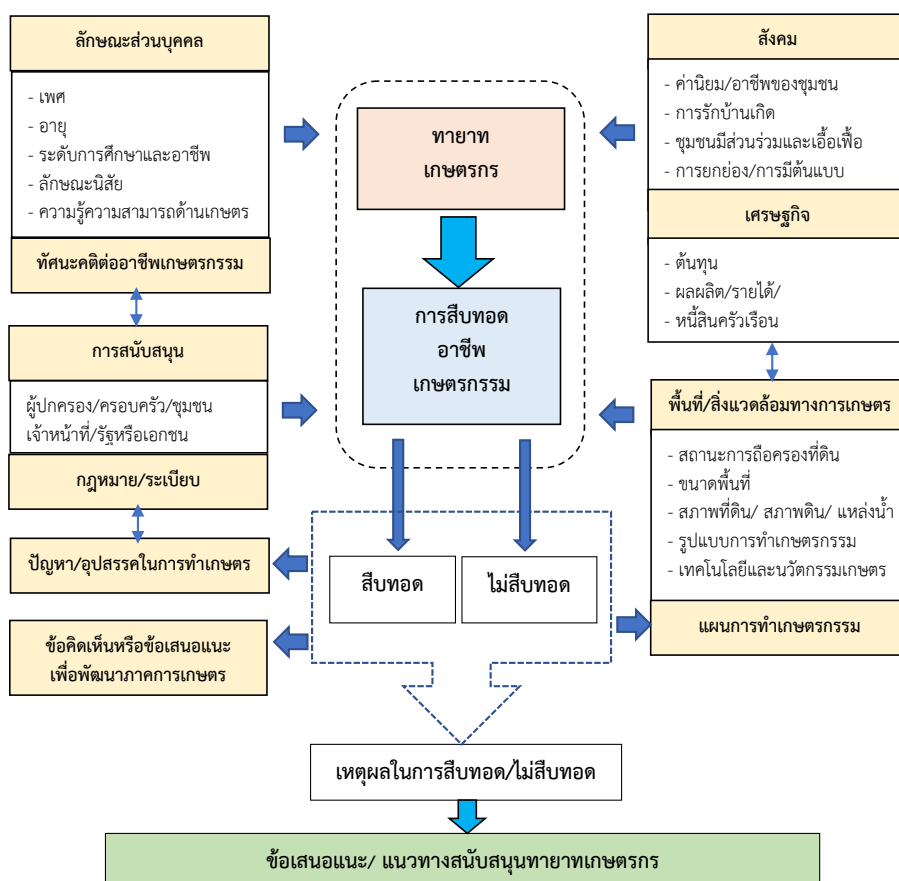
เรื่องที่ ๔.๑ รายงานความก้าวหน้าผลการศึกษา และขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการอ่านผลงาน จำนวน ๒ เรื่อง

เรื่องที่ ๔.๑.๑ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกรกรรมของทายาทเกษตรกร กรณีศึกษา ภาควะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาวพัสดราภรณ์ ไสลสุข นักวิชาการปฏิบัติการที่ดินชำนาญการ หัวหน้าโครงการวิจัย นำเสนอความก้าวหน้าผลการศึกษาว่า

ปัญหาเกษตรกรสูงอายุและขาดแคลนแรงงานเกษตรชะลอการพัฒนาภาคการเกษตรทั่วโลก ดังนั้น การสนับสนุนคนรุ่นใหม่ที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักได้อย่างมั่นคงยั่งยืน เป็นการแก้ปัญหภาคการเกษตรในทุกมิติ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาทัศนคติ สถานภาพ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของทายาทเกษตรกร ๒) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมของทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ภาควะวันออกเฉียงเหนือ และ ๓) เสนอแนวทางในการสนับสนุนคนรุ่นใหม่ที่จะประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักได้อย่างมั่นคงยั่งยืน

โครงการวิจัยดังกล่าว เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix-method) ประกอบด้วย เชิงปริมาณ ด้วยวิธีสอบถามกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ทายาทเกษตรกรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ที่มีอายุระหว่าง ๑๗ - ๔๕ ปี จำนวน ๑๕๗ ราย และเชิงคุณภาพ ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับทายาท เกษตรกร ๒ กลุ่ม แบ่งเป็น กลุ่มสืบทอด และกลุ่มที่ไม่สืบทอด กลุ่มละ ๕ ราย และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล หลักที่สำคัญ (Key informant) จำนวน ๑๐ ราย ร่วมกับการสังเกตพื้นที่ศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทาง สถิติและทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Regression Probit Model) โดยมีกรอบแนวคิด การวิจัยดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า สถานภาพด้านเศรษฐกิจสังคม เช่น หนี้สินครัวเรือน ขนาดที่ดินถือครองที่ดิน การสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชนหรือภาครัฐฯ กอปรกับวงจรปัญหาภาคการเกษตรที่ยังไม่มีแนวทางที่แน่นอน เช่น ราคาผลผลิต เทคนิคการผลิต โครงสร้างพื้นฐาน ภัยพิบัติฯ เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพเกษตรกรของทนายาท โดยความต้องการให้ทนายาทเกษตรกรสืบทอดอาชีพเกษตรนั้น ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจและปัจจัยพื้นฐาน ในการผลิตแต่คนในชุมชนเกินกว่าครึ่งยังต้องการให้ลูกหลานประกอบอาชีพเกษตร เพราะครอบครัวมีที่ดินทนายาทเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมและเห็นว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อชุมชนและประเทศชาติ ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งเสริมการสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมของทนายาทเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ อายุ ขนาดที่ดิน จำนวนแรงงานเกษตร การสนับสนุนจากผู้ปกครอง ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก อำนาจการตัดสินใจในกิจกรรมการเกษตร การวางแผนจะเป็นเกษตรกรในอนาคต ในทางตรงกันข้ามปัจจัยที่ต่อต้านการสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมของทนายาทเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ระดับการศึกษา การทำอาชีพนอกภาคเกษตร การไม่เคยเข้าอบรมเรื่องการเกษตร

ข้อเสนอแนะทางในการสนับสนุนคนรุ่นใหม่ที่จะประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักได้อย่างมั่นคงยั่งยืน ได้แก่ การสนับสนุนการเข้าถึงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน ทุนที่จำเป็นสำหรับการเริ่มต้นอาชีพเกษตรกรรม การให้เรียนเกษตรฟรี/ให้ทุนการศึกษา ส่งเสริมการฝึกอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับเกษตรกรรมและเทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรที่มีประสิทธิภาพ (ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต ประหยัดแรงงาน เวลา และให้ผลลัพธ์ไว) สร้างแรงบันดาลใจด้วยการประกวดเกษตรกรรุ่นใหม่ต้นแบบหรือชุมชนของคนรุ่นใหม่ที่มีความสนใจในการเกษตรกรรม ให้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ปลอดภัยเพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัวเกษตรกร

นางสาวฐิติยา พาณิชนเวชสันติ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ) ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า คณะผู้วิจัยได้ขอข้อคิดเห็นจากคณะผู้เชี่ยวชาญ ส.ป.ก. ในคลินิกวิชาการ ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ และได้ดำเนินการปรับแก้ตามความเห็น ดังนี้

ข้อคิดเห็น	การดำเนินการ
๑. ปรับชื่องานวิจัยเป็น “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมของทนายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย” (ชื่อเดิม คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมของเยาวชนทนายาทเกษตรกรอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๔ ปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย) ๒. ปรับวัตถุประสงค์ให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับกระบวนการ วิจัย และทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๓. กรอบแนวคิดการวิจัย ควรนำไปไว้บทที่ ๒ ๔. ดำเนินการจัดทำบทที่ ๔ ผลการศึกษา ซึ่งผลของการวิจัยจะเชื่อมโยงไปสู่ข้อเสนอแนะ โดยควรเสนอแนะแนวทางหรือโมเดลการส่งเสริมการสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมที่เป็นรูปธรรม แตกต่างจากแนวทางในอดีต และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	๑. ปรับชื่องานวิจัยตามข้อคิดเห็น ๒. ปรับวัตถุประสงค์ตามข้อคิดเห็น และทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๓. ปรับกรอบแนวคิดการวิจัย นำไปไว้ในบทที่ ๒ ๔. จัดทำรายงานผลการศึกษา ดังนี้ บทที่ ๔ ผลการศึกษา บทที่ ๕ อภิปรายผลการศึกษา บทที่ ๖ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

นอกจากนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ยังได้จัดทำหนังสือแจ้งเวียนคณะกรรมการวิชาการ เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างผลงานวิจัย ตามบันทึกข้อความ ที่ กษ ๑๒๑๐.๕/ว ๑๖๙๕
ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ และสรุปความเห็นจากคณะกรรมการ ดังนี้

หัวข้อ/ประเด็น	ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผู้ให้ความเห็น
ส่วนที่ ๑ ส่วนต้นของร่างรายงานวิจัย		
๑. หน้าปกรายงาน	- ควรกำหนดชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับพื้นที่ศึกษา (กำหนด กรณีศึกษาเป็นระดับภาค แต่ศึกษาวิจัยในระดับจังหวัด)	สบท.
๒. คำนำ	- ควรปรับเนื้อหาให้เห็นภาพรวมของการศึกษา เช่น ความหมายของประเด็นสำคัญ วัตถุประสงค์ของเรื่อง ประโยชน์ของงานวิจัย เป็นต้น	
๓. กิตติกรรมประกาศ	- ควรปรับแก้ปี พ.ศ. ให้เป็นปัจจุบัน	
๔. บทคัดย่อ	- ควรปรับการเขียนให้กระชับ โดยขึ้นต้นด้วยชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษาโดยสรุป และเสนอผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ และเพิ่มการใช้คำเชื่อมเพื่อความต่อเนื่อง และสอดคล้องกัน	
๕. สารบัญ	- ควรเพิ่มเนื้อหาให้ครบถ้วน	
ส่วนที่ ๒ เนื้อหา		
๑. บทนำ		
๑.๑ ความเป็นมาและ ความสำคัญ	- เนื้อหาบางย่อหน้าที่เป็นเรื่องเดียวกัน สามารถเขียนร้อย เรียงกันเป็นหนึ่งย่อหน้าได้ - ย่อหน้าที่กล่าวถึง เหตุผลความจำเป็นในการเลือกและ กำหนดพื้นที่ ควรเรียบเรียงให้สอดคล้องและต่อเนื่องกัน - ควรเพิ่มเติมการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลให้ครบถ้วน และเพิ่มแหล่งอ้างอิงที่เป็นปัจจุบัน	สบท. สบท. สวผ./สบท.
๑.๒ วัตถุประสงค์	- ควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับพื้นที่ศึกษา - ความสม่ำเสมอของการใช้คำ เช่น “ทนายทเกษตรกร กับ “คนรุ่นใหม่”	สบท. สบท.
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	- ควรทบทวนการแยกปัจจัยภายใน/ภายนอกให้ชัดเจน (นิยามภายใน/ภายนอกจากอะไร)	สบท.
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะ ได้รับ	- ควรระบุประโยชน์/ผลกระทบ ที่จะได้รับให้ชัดเจนว่า ใคร ได้ประโยชน์อะไร - ควรทบทวนผลกระทบจากงานวิจัยว่าสามารถเพิ่มจำนวน ทนายทเกษตรกรได้หรือไม่	สวผ. สบท.
๑.๖ ระยะเวลา ดำเนินการ	- ควรเพิ่มข้อมูลระยะเวลาการดำเนินงานที่ทำการศึกษา	สบท.

หัวข้อ/ประเด็น	ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผู้ให้ความเห็น
๒. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อ ๒.๙ การโอนสิทธิ/มรดกสิทธิ ข้อ ๒.๑๓ กรอบแนวคิด ภาพรวมของบทที่ ๒	- ควรปรับหัวข้อเป็น “การจัดที่ดินแทนที่” เนื่องจากพื้นที่ศึกษาเป็นที่ดินรัฐทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับระเบียบ คปก. พ.ศ. ๒๕๖๔ - ควรทบทวนชื่อหัวข้อเป็น “การเข้าถึงที่ดิน ส.ป.ก. ของทายาทเกษตรกร” - ควรเพิ่มเติมคำสำคัญของงานวิจัย คือ “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดเกษตรกร” - ควรอธิบายกรอบแนวคิดและการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ให้ชัดเจน และพิจารณาการเชื่อมโยงลูกศรในกรอบแนวคิดให้สอดคล้องกัน - ควรเพิ่มการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักวิเคราะห์ทางสถิติหรือแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ - ควรเพิ่มการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้คนหันมาทำการเกษตร และควรสรุปความคิดด้วยว่าแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวถึงเชื่อมโยงกับงานวิจัยอย่างไร - ควรอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลให้ครบถ้วนและเพิ่มข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน - ควรทบทวนการเรียงลำดับหัวข้อให้มีความต่อเนื่อง และไม่ซ้ำซ้อนกัน เช่น “นิยามของเกษตรกรรุ่นใหม่” ควรกล่าวถึงก่อน “โครงการเกษตรกรรุ่นใหม่ฯ” หรือไม่ และเนื้อหาในหัวข้อ ๒.๓ – ๒.๘ และ ๒.๑๐ เป็นเรื่องเดียวกันสามารถรวมอยู่ในหัวข้อใหญ่ข้อเดียว ได้หรือไม่ - ระวังการอ้างอิงตัวเลขสถิติจากหลายแหล่งข้อมูลที่มีความแตกต่างหรือขัดแย้งกัน เช่น เนื้อหาในหัวข้อ ๒.๓ ย่อหน้าที่ ๒ กับเนื้อหาในหัวข้อ ๒.๖	ผชช.ด้านการจัดที่ดิน สพท. สบท. สบท./สพท. สบท. สพท. สวผ.
๓. ระเบียบวิธีวิจัย ข้อ ๓.๑ พื้นที่ศึกษา ข้อ ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ข้อ ๓.๖ สรุปขั้นตอนการวิจัย	- ควรระบุวิธีการในการคัดเลือกพื้นที่ศึกษาให้สอดคล้องกับการดำเนินการจริง (การสุ่มตัวอย่างแบบมีขั้นตอน หรือการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง) - ควรพิจารณาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาว่าเป็นตัวแทนประชากรในระดับจังหวัด หรือระดับภาค - ควรเลือกใช้คำที่สอดคล้องกับหัวข้อที่ศึกษาและกรอบแนวคิด เช่น “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอด...” และ “เหตุผลในการสืบทอด/ไม่สืบทอด”	สบท. สบท./สวผ. สบท.

หัวข้อ/ประเด็น	ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผู้ให้ความเห็น
	- ควรเพิ่มเติมคำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การวิเคราะห์ถดถอย และการใช้โมเดล Probit	สวผ.
๔. ผลการศึกษา	- ในส่วนนำ ควรเขียนอธิบายหัวข้อหลัก ผลที่จะนำเสนอว่าจะนำเสนอประเด็นอะไรบ้าง - ตัวอย่างที่เก็บเป็นทายาทเกษตรกรรมตามนิยามศัพท์ (เป็นบุตรหลาน) ใช่หรือไม่ แต่ผลแสดงความสัมพันธ์อื่นเพิ่มมาด้วย เช่น “เจ้าของที่ดิน” ในตารางที่ ๔.๒ - ภาพที่ ๔.๓ อาชีพหลักของผู้ปกครอง ระบุ “ชรก./พนักงานของรัฐ” ข้อมูลนี้สื่อถึงผู้ได้รับการจัดที่ดินที่ไม่มีคุณสมบัติหรือไม่ - ภาพที่ ๔.๖ ขาด ตัดสินใจด้วยตัวเอง - ควรมีการแยกเขียนผลการศึกษาให้ชัดเจน บอกระบุปริมาณจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ตอบให้ชัด ระหว่างกลุ่มคนที่ทำกับคนที่ไม่ได้ทำอาชีพเกษตร และคนที่อยากกับคนที่ไม่อยากทำเกษตร (พร้อมเหตุผล) - หัวข้อ ๔.๔ ข้อมูลที่ได้จากทายาทใช่หรือไม่ บางส่วนเหมือนสอบถามผู้ปกครอง เช่น หัวข้อ ๔.๔.๔ - หัวข้อ ๔.๔.๑ คำตอบได้จากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่ทำเกษตร หรือทุกตัวอย่าง - หัวข้อ ๔.๔.๕ อยู่ในขอบเขตวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่ (ปัญหาของไทยหรือปัญหาของการประกอบอาชีพของกลุ่มเป้าหมาย) - คำอธิบายวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในหัวข้อ ๔.๕ ควรนำไปไว้ในบทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย	สพท. สพท./สวผ. สวผ. สพท. สพท./สวผ.
๕. อภิปรายผลการศึกษา	- ข้อ ๕.๑ ควรแบ่งหัวข้อย่อยในแต่ละด้านของการอภิปรายผลเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น - ข้อ ๕.๓ ควรวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมที่ได้จากการศึกษาด้วย หรือหากมีการวิเคราะห์แล้ว ควรเพิ่มเติมเนื้อหาให้ชัดเจน - ข้อ ๕.๕.๓ ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของเนื้อหา - ควรเขียนวิเคราะห์อภิปรายสรุปให้จบในแต่ละประเด็น และเพิ่มเติมประเด็นให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ เรียงร้อยให้เป็นหมวดหมู่	สพท. สพท.

หัวข้อ/ประเด็น	ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผู้ให้ความเห็น
๖. สรุปและข้อเสนอแนะ สรุปผลการศึกษาย่อหน้าที่ ๓ ภาพรวม	- ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนคนรุ่นใหม่ให้สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างยั่งยืน “วิธีการเข้าถึงที่ดิน” นั้น สามารถเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการในการเข้าถึงที่ดินได้หรือไม่ - ควรเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนของข้อเสนอแนะแนวทางในการสนับสนุนคนรุ่นใหม่ฯ (วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ ๓) - ควรเพิ่มเติมข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาทายาทและมาตรการต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนขึ้น ทั้งข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ และเชิงนโยบาย ฯลฯ - ควรเขียนสรุปเพิ่มเติมให้ครอบคลุมเนื้อหาและผลที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย โดยสรุปเฉพาะข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล - ควรสรุปผลให้ครบถ้วน ตามวัตถุประสงค์ (ทัศนคติ ปัญหา ปัจจัย แนวทาง) โดยสามารถแยกเขียนเป็นประเด็น/หมวดหมู่ได้	ผชช.ด้านแผนพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ในเขตปฏิรูปที่ดิน สวผ. สวผ./สพท. สพท.
ส่วนที่ ๓ การอ้างอิง/บรรณานุกรม/ภาคผนวก		
๑. เอกสารอ้างอิง ๒. ภาคผนวก	- ตรวจสอบการเขียนอ้างอิงให้ครบถ้วนและถูกต้องตามหลักการอ้างอิง - ตรวจสอบรูปแบบการใช้เส้นและกรอบของตาราง - ควรเพิ่มประเด็นคำถามในส่วนของการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ - ควรเพิ่มรูปภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูล	สบท./สวผ.
ส่วนที่ ๔ ภาพรวมของเอกสาร		
	- ควรตรวจสอบการพิสูจน์อักษร การเว้นวรรคตอน ขนาดตัวอักษร การตัดคำระหว่างบรรทัด การลำดับหัวข้อและหลักเรียงการใช้คำที่ไม่เป็นทางการ และการใช้คำทับศัพท์ - ควรร้อยเรียงเนื้อหาให้เป็นเรื่องเดียวกัน และจัดหมวดหมู่ประเด็นหลัก/ประเด็นรอง เพื่อให้เข้าใจง่าย - ควรแสดงความเชื่อมโยงของปัจจัยในการสืบทอดหรือไม่สืบทอดอาชีพเกษตรกรรมที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติกับการเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนคนรุ่นใหม่ให้เข้าสู่ภาคเกษตรกรรม	สบท./สวผ./สพท. สพท, สวผ.

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

นางอาทิตยา พงพรหม ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า รายงานผลการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกรของทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย เป็นการศึกษาที่น่าสนใจ มีรายละเอียดข้อมูลที่ครบถ้วนในทุกประเด็น และยังมีการอภิปรายผลการศึกษาร่วมด้วย โดยฝ่ายเลขานุการได้จัดส่งร่างผลการศึกษาให้คณะกรรมการพิจารณาแล้ว คณะผู้วิจัยสามารถปรับแก้ได้ตามที่คณะกรรมการให้ข้อคิดเห็นหรือสามารถชี้แจงต่อที่ประชุมได้ทันที ทั้งนี้ ขอให้คณะผู้วิจัยปรับปรุงบทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัยให้ชัดเจนมากขึ้น โดยระบุวิธีการคัดเลือกพื้นที่ศึกษา วิธีการสุ่มตัวอย่าง วิธีการคำนวณจำนวนตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือก และจำนวนข้อมูลที่ดำเนินการเก็บได้จริง พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเครื่องมือแต่ละชนิดที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ด้วย นอกจากนี้ เพื่อให้ข้อเรื่องสอดคล้องกับพื้นที่ศึกษา คณะผู้วิจัยอาจปรับเปลี่ยนหัวข้อการศึกษา จาก “กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย” เป็น “กรณีศึกษาตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเหือง จังหวัดนครราชสีมา” รวมทั้งปรับปรุงกรอบแนวคิดให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกร โดยระบุความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรให้ชัดเจน สำหรับข้อเสนอแนะ คณะผู้วิจัยควรระบุแนวทางให้ชัดเจน เฉพาะเจาะจง และเป็นรูปธรรม โดยอาจสรุปเป็นแผนภาพหรือโมเดลร่วมด้วยเพื่อให้การศึกษานี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยคณะผู้วิจัยสามารถนำประเด็นดังกล่าวมาปรึกษาในคลินิกวิชาการครั้งถัดไปได้

นายวิสุทธิ เลิศไกร ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาระบบการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า งานวิจัยฉบับนี้สามารถนำไปแก้ไขปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ดี ทำให้ ส.ป.ก. ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาเพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขได้อย่างตรงประเด็น อย่างไรก็ตาม ขอให้คณะผู้วิจัยระมัดระวังการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา เนื่องจากคณะผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเพียงพื้นที่เดียวไม่เพียงพอในการนำมาอนุมานเป็นตัวแทนของทายาทเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ และเห็นควรให้ปรับเปลี่ยนชื่อเรื่องเป็น “กรณีศึกษาตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเหือง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับพื้นที่ศึกษา

นายนิคม บุญธรรม วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ ให้ความเห็นว่า ในส่วนข้อเสนอแนะเสนอเพียงปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทายาทเกษตรกรหรือเกษตรกรรุ่นใหม่หันกลับมาสืบทอดอาชีพเกษตรกร แต่ยังขาดข้อเสนอวิธีการหรือแนวทางที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ทายาทเกษตรกรหรือเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าถึงปัจจัยส่งเสริมนั้น หากคณะผู้วิจัยสามารถเสนอวิธีการหรือแนวทางการสนับสนุนและขยายผลที่เป็นรูปธรรมได้ จะส่งผลให้เกษตรกรรุ่นใหม่และทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินหันกลับมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น

นายเกียรติยศ ทรงสง่า ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า งานวิจัยฉบับนี้เป็นเรื่องที่ดีและเป็นประเด็นที่ ส.ป.ก. ต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากปัจจุบัน ส.ป.ก. ประสบปัญหาจำนวนทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่จะมาสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมลดลงอย่างต่อเนื่อง การศึกษานี้จึงสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาปัจจุบันได้ทันที นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยมีรายละเอียดข้อมูลและองค์ประกอบของเล่มรายงานที่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งมีการอภิปรายผลการศึกษาร่วมด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีมาก อย่างไรก็ตาม เห็นด้วยที่คณะผู้วิจัยควรปรับชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับพื้นที่ศึกษา นอกจากนี้ การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณตามทฤษฎีของ Taro Yamane เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาที่มีประชากรจำนวนมาก หากประชากรมีจำนวนน้อย การใช้สถิติอ้างอิงเพื่ออธิบายถึงประชากรทั้งหมดอาจไม่เหมาะสม โดยควรเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ทั้งนี้ การใช้ข้อมูลเพื่ออนุมานประชากรทั้งหมดของภาค ควรศึกษาอย่างน้อย ๒ จังหวัดขึ้นไป และการสุ่มตัวอย่างเกษตรกร หากเกษตรกรมีทายาทข้อมูลที่ได้จะตรงตามวัตถุประสงค์

แต่หากเกษตรกรไม่มีทายาท คณะผู้วิจัยควรตัดข้อมูลส่วนดังกล่าวออก หรืออาจแบ่งกลุ่มวิเคราะห์ผลได้ จึงเห็นควรให้คณะผู้วิจัยตรวจสอบการใช้เครื่องมือในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย นอกจากนี้ ในส่วนของ การทบทวนวรรณกรรม คณะผู้วิจัยควรทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับทฤษฎีหรือสูตรทางสถิติในการศึกษา และควรเพิ่มเติมการทบทวนวรรณกรรมของต่างประเทศ เพื่อให้ครอบคลุมและเป็นตัวอย่างในการศึกษาและ จัดทำข้อเสนอแนะได้ ทั้งนี้ การอภิปรายผลการศึกษขอให้ระบุปัจจัยที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและอภิปราย ให้ครอบคลุมทุกปัจจัยที่ศึกษา ควรระบุข้อเสนอแนะและแนวทางต่าง ๆ ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม อย่างน้อย ๑ – ๒ แนวทาง โดยอาจสรุปรวมเป็นแผนภาพได้ และควรปรับผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา โดยอาจระบุ ถึงการนำไปใช้ประโยชน์ของผลการศึกษา

นางสาวอาภาพรรณ พัฒนพันธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า คณะผู้วิจัย ควรปรับแก้ชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับพื้นที่ในการศึกษา และมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า คณะผู้วิจัยกำหนด กลุ่มเป้าหมายคือทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งเป็นบุตรหลานเกษตรกรหรือเกษตรกรรุ่นใหม่ อายุระหว่าง ๑๗ – ๔๕ ปี โดยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากรายชื่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในระบบจัดที่ดิน ออนไลน์ (ALRO Land Online) โดยไม่ได้ระบุวิธีการคัดเลือกทายาทซึ่งเป็นบุตรหลานเกษตรกร อีกทั้ง ดำเนินการเก็บข้อมูลจากทั้งกลุ่มทายาทที่เป็นบุตรหลานของเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ ดังนั้น ในรายงานผลการศึกษาจึงควรระบุจำนวนรายของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นทายาทซึ่งเป็นบุตรหลานเกษตรกร และกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ให้ชัดเจน เนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกัน

นางสาวพัสดราภรณ์ ไสสุข นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ หัวหน้าโครงการวิจัย ได้ชี้แจง ต่อที่ประชุมว่า การเก็บข้อมูลจะมีการตรวจสอบผู้ตอบแบบสอบถามในเบื้องต้น อาทิ เกษตรกรต้องมีอายุ ในช่วง ๑๗ – ๔๕ ปี หรือเป็นบุตรหลานของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยเริ่มจากการคัดเลือกจังหวัด ตำบล แบบเจาะจง และสุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละหมู่บ้านของตำบลเป้าหมาย โดยในตอนแรกคณะผู้วิจัย วางแผนใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) แต่ต่อมาเพื่อความ เหมาะสมจึงปรับเปลี่ยนเป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ทั้งนี้ จากการสอบถาม พบว่า บุตรหลานเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินบางส่วนได้รับมรดกที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจากบิดา มารดา หรือ เครือญาติแล้ว แต่บางส่วนยังไม่ได้รับมรดกที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน กลุ่มเป้าหมายจึงใช้คำว่าบุตรหลานของ เกษตรกรหรือเกษตรกรรุ่นใหม่

นางสาวอาภาพรรณ พัฒนพันธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า คณะผู้วิจัยควรอธิบายวิธีการเก็บข้อมูลอย่างละเอียดในรายงานผลการศึกษา โดยระบุกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา และวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน ว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มหรือไม่ นอกจากนี้ ควรปรับปรุงกรอบแนวคิดให้มีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากบางส่วนของกรอบแนวคิดยังไม่ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย อาทิ การศึกษา ทักษะคน การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพ และการเสนอแนวทางในการสนับสนุน ซึ่งกรอบแนวคิด ยังไม่ได้ระบุให้ชัดเจนว่าส่วนใดเป็นทัศนคติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพ หรือแนวทางในการสนับสนุน

นางสาวรุจี รอดชะ ผู้แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้ความเห็นว่า คณะผู้วิจัยควรปรับปรุงชื่อเรื่องให้ตรงตามพื้นที่เป้าหมายมากยิ่งขึ้น

นายนักปราชญ์ จีระโทก นิติกรชำนาญการพิเศษ ให้ความเห็นว่า ควรปรับปรุงชื่อเรื่อง ให้ตรงกับพื้นที่เป้าหมาย ในส่วนประเด็นของการศึกษา เห็นด้วยกับคณะผู้วิจัยที่ดำเนินการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกร เพราะในฐานะผู้ปฏิบัติงาน ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ ส.ป.ก.

กำลังเผชิญอยู่ การศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้การหาสาเหตุของปัญหา และอาจช่วยในการดำเนินงานทางด้านกฎหมายในส่วนการปรับปรุงแก้ไขระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของสำนักกฎหมายได้ในอนาคต

นายสุรัชย์ ยุทธชนะ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (ประธาน) ให้ความเห็นว่า การศึกษารั้วนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ในกรณีที่ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรไปแล้วแต่เกษตรกรไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ประสงค์สืบทอดอาชีพเกษตรกร สำนักกฎหมายจะได้นำสาเหตุ ปัจจัย และแนวทางการแก้ไขจากการศึกษารั้วนี้ไปต่อยอดและปรับปรุงเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งถือเป็นปัญหาในระดับประเทศ นอกจากนี้ ยังได้ยกตัวอย่างกรณีทายาทเกษตรกรที่ทำอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอยู่แล้วแต่ไม่สามารถรับสิทธิในการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้เนื่องจากมีคุณสมบัติไม่ตรงตามระเบียบที่กำหนด ซึ่งเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ ส.ป.ก. ควรพิจารณาปรับปรุงระเบียบหรือกฎหมายเพื่อให้รองรับกลุ่มคนเหล่านี้ในอนาคต ทั้งนี้ ขอให้คณะผู้วิจัยนำข้อคิดเห็นจากที่คณะกรรมการแต่ละท่านไปปรับปรุงรายงานเพื่อให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

มติที่ประชุม รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินการโครงการวิจัยและให้คณะผู้วิจัยนำข้อคิดเห็นของคณะกรรมการไปปรับปรุงในรายงานฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการอ่านผลงานจำนวน ๓ ท่าน ประกอบด้วย

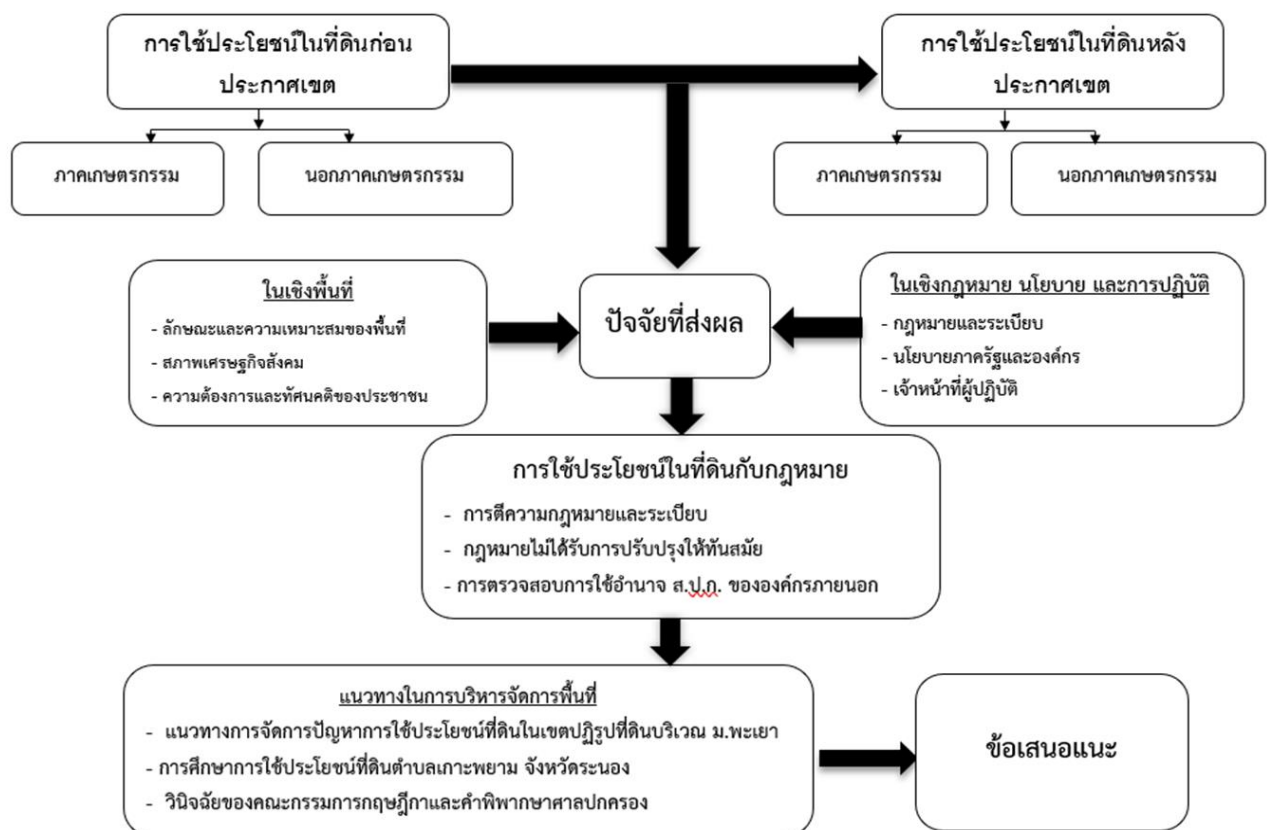
๑. นายเกียรติยศ ทรงสง่า	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
๒. นางเพ็ญพักตร์ บัวโรย	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ
สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
๓. นางสาววราภรณ์ บัวเผื่อน	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่
สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

เรื่องที่ ๔.๑.๒ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในเขตปฏิรูปที่ดินกรณีศึกษา การจัดที่ดินสำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร บ้านห้วยทับมอญ หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดระยอง

นางสาวอรนรินทร์ ชูประดิษฐ์ นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายชำนาญการ นำเสนอความก้าวหน้าผลการศึกษา ดังนี้

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร (ส.ป.ก.) เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกร ให้ภาคการเกษตรของประเทศมีความเข้มแข็งเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจและสังคมตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของประเทศอย่างเช่นจังหวัดระยอง ซึ่งในอดีตเป็นจังหวัดที่พึ่งพาการเกษตรและประมงเป็นหลัก เมื่อรัฐบาลได้ผลักดันนโยบายทางด้านอุตสาหกรรม โลจิสติกส์ และบริการในภูมิภาคตะวันออก พื้นที่เกษตรกรรมทั้งในเขตปฏิรูปที่ดินและที่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินมีการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เปลี่ยนแปลงไปสู่การประกอบกิจการอื่นนอกภาคการเกษตร ดังนั้น เพื่อให้ ส.ป.ก. สามารถบริหารจัดการและควบคุมการใช้ประโยชน์ในที่ดินได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินและบริบททางเศรษฐกิจ และสังคมในเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่เป้าหมายในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินบ้านห้วยทับมอญ หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดระยอง

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและการจัดที่ดินสำหรับกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรและประชาชนในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยศึกษาในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินบ้านห้วยทับมอญ หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอลำดวน จังหวัดระยอง ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสม โดยใช้การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนที่ดาวเทียมและแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ร่วมกับการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญและสอบถามผู้มีส่วนได้เสียในการถือครอง ทำประโยชน์ในพื้นที่จำนวน ๗๕ ราย ได้แก่ เกษตรกรจำนวน ๒๕ ราย และผู้ประกอบการจำนวน ๕๐ ราย นอกจากนี้ ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกลุ่ม การสำรวจและการสังเกตการศึกษาจากเอกสาร ตำราวิชาการ งานวิจัย และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินและบริบททางเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัด ได้แก่ จากพื้นที่เกษตรกรรมสู่การเป็นชุมชนเมืองที่มีการประกอบกิจการนอกภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับการดำรงชีพของประชาชนในเขตปฏิรูปที่ดิน นับแต่ก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มขึ้นของพื้นที่ทางการค้า ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงในสังคม เช่น การพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภค การพึ่งพาอาชีพเกษตรกรรมการพึ่งพิงอาศัยของสถาบันครอบครัวลดลง การปรับเปลี่ยนนโยบายของรัฐบาลมีผลต่อการใช้ที่ดิน เช่น โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) การสนับสนุนการท่องเที่ยว และการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของประชาชน เช่น ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งในพื้นที่ศึกษาและพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ส.ป.ก. ควรจำแนกพื้นที่ตามศักยภาพ และความเหมาะสมของที่ดินและความต้องการของคนในชุมชน ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้ทันสมัย จัดทำคู่มือ และกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้เจ้าหน้าที่และประชาชนสามารถเข้าใจได้ง่าย รวมทั้งประสานความร่วมมือกับส่วนราชการ ในพื้นที่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมกำกับดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

นางสาวฐิติยา พาณิชเวชสันติ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ) ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า คณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงเนื้อหาเบื้องต้นตามข้อคิดเห็นของที่ปรึกษาโครงการ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำหนังสือแจ้งเวียนคณะกรรมการวิชาการ เพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างผลงานวิจัย ตามบันทึกข้อความ ที่ กษ ๑๒๑๐.๕/ว ๑๖๙๕ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ และสรุปความเห็นจากคณะกรรมการ ดังนี้

หัวข้อ/ประเด็น	ความคิดเห็น	ผู้ให้ความเห็น
ส่วนที่ ๑ ส่วนต้นของร่างรายงานวิจัย		
๑. หน้าปกรายงาน	- ควรกำหนดชื่อเรื่องให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ศึกษา	สบท.
๒. คำนำ	- ปรับรูปแบบการเขียนปกรายงานให้ถูกต้อง	
๓. กิตติกรรมประกาศ	- ควรปรับเนื้อหาให้เห็นภาพรวมของการศึกษา เช่น ความหมายของประเด็นสำคัญ วัตถุประสงค์ของเรื่อง ประโยชน์ของงานวิจัย เป็นต้น และควรเขียนให้กระชับ	
๔. บทคัดย่อ	- สรุปใจความสำคัญเพื่อความน่าสนใจของเนื้อหา	
	- แก้ไขชื่อ “คณะกรรมการวิจัย” เป็น “คณะกรรมการวิชาการ”	
	- ควรขึ้นต้นด้วยชื่อเรื่อง และระบุงการใช้เครื่องหมายไปยาลน้อย	
ส่วนที่ ๒ เนื้อหา		
๑. บทนำ		
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ	- ย่อหน้าที่ ๒ หากนำมาจากเอกสารอื่นต้องอ้างอิงแหล่งที่มา และควรปรับการเขียนให้มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน	ศทส.
	- ระบุงการใช้คำให้สม่ำเสมอตลอดเล่มรายงาน โดยพิจารณาจากความหมายหรือนิยามที่ต้องการสื่อ	
	- ควรปรับเนื้อหาให้กระชับขึ้น รายละเอียดบางส่วน เช่น หลักการของกิจการเกี่ยวเนื่อง สามารถนำไปไว้ในบทที่ ๒	สบท.
	- ควรเพิ่มเติมการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลให้ครบถ้วน	
๑.๒ วัตถุประสงค์	- ปรับวัตถุประสงค์บางส่วนให้สอดคล้องกับการศึกษา	
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	- ควรตรวจสอบเนื้อหาในเล่มให้ครบถ้วนตามขอบเขตเนื้อหา	ศทส.
	- ขอบเขตเนื้อหาควรเพิ่มข้อคิดเห็นจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ปรากฏในเล่ม	สบท.

หัวข้อ/ประเด็น	ความคิดเห็น	ผู้ให้ความเห็น
๒. การทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - ภาพรวม - กรอบแนวคิด	- ควรเพิ่มเติมหัวข้อ “เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง” - ควรเพิ่มคำอธิบายกรอบแนวคิดให้ชัดเจน และทบทวนกรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับขอบเขตการศึกษาด้านเนื้อหา	สบท.
๓. ระเบียบวิธีวิจัย ๓.๑ รูปแบบการวิจัย	- ควรปรับคำว่า “แปลแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ” เป็นคำว่า “ตีความ หรือ แปลผลภาพถ่ายทางอากาศ”	ศทส.
๕. ผลการศึกษา	- ควรปรับการนำเสนอผลการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ - ย่อหน้าแรกอธิบายเนื้อหาภาพรวมของผลการศึกษาให้ครบถ้วน - ควรปรับลำดับการเขียนเนื้อหาให้ง่ายต่อความเข้าใจ - ตรวจสอบรูปแบบการใช้เส้นและกรอบของตาราง - ควรใช้คำที่เป็นทางการ และระมัดระวังการเขียนคำย่อตามความเข้าใจของผู้เขียน - ภาพที่ ๕.๑ ควรใช้คำว่า ภาพถ่าย แทนคำว่า แผนที่ และควรใส่สัญลักษณ์อธิบายขอบเขตให้ชัดเจน - ภาพที่ ๕.๑ การสื่อความหมายตามภาพหรือลักษณะของภาพแสดงไม่เห็นชัดเจนว่าเป็นแผนที่แสดงพื้นที่ศึกษาที่มีสภาพเป็นป่าไม้สมบูรณ์หรือแสดงให้เห็นว่าเป็นภาพจากแผนที่จากภาพถ่ายทางอากาศ ขาดรายละเอียด/สัญลักษณ์ในแผนที่ และภาพไม่คมชัด - ภาพที่ ๕.๑๔ ซ้ำกับภาพที่ ๕.๑ - หัวข้อ ๕.๑.๖ ย่อยย่อ ๒ มีแผนภาพประกอบที่หลายภาพ (๕.๑๖ -๕.๓๐) แต่ไม่มีคำอธิบายใต้ภาพแผนที่แต่ละภาพ หรือสรุปผลการอธิบายแผนที่ภาพรวมทั้งหมด - หัวข้อ ๕.๑.๒ ใส่รายละเอียดจำนวนแปลงและเนื้อที่ให้ครบถ้วน - ตารางที่ ๕.๗ ตรวจสอบคำร้อยละ ให้ถูกต้อง - หน้าที่ ๘๔ ควรมีภาพแผนที่ประกอบเนื้อหาในข้อ ๓. และ ๔. เพื่อให้เห็นสภาพการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลา - แผนภาพต่าง ๆ ควรอ้างอิงแหล่งที่มาให้ครบถ้วน	สบท. สบท./ศทส. ศทส. ผชช.ด้านการจัดที่ดิน ศทส.

หัวข้อ/ประเด็น	ความคิดเห็น	ผู้ให้ความเห็น
๖. วิเคราะห์ผลการศึกษาและแนวทางการแก้ไขปัญหา หน้าที่ ๑๔๔ ข้อ ๓) ข้อเสนอแนะ เร่งด่วน	- ควรนำเสนอเนื้อหาให้สอดคล้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาและแบ่งหัวข้อออกเป็นช่วงเวลา เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ - เนื้อหายังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษา - ควรเพิ่มเนื้อหาการอภิปรายผลเพื่อเห็นการเปรียบเทียบการศึกษากับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - เนื้อหาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินยังไม่ครบถ้วนตามการแบ่งช่วงที่ระบุไว้ ๓ ช่วง - มีการกล่าวถึงการพิจารณาของ คปก. และ ส.ป.ก. มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่	สบท. ศทส. ผช.ด้านแผนพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ในเขตปฏิรูปที่ดิน
๖. สรุปและข้อเสนอแนะ - บทสรุป	- การสรุปควรเรียบเรียงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และควรแบ่งเป็นหัวข้อย่อยเพื่อให้ง่ายต่อการอ่าน	สบท.
ส่วนที่ ๓ การอ้างอิง/บรรณานุกรม/ภาคผนวก		
- ภาคผนวก	- ควรเพิ่มประเด็นคำถามที่ใช้สัมภาษณ์บุคลากรผู้มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านของการใช้ที่ดิน	สบท. ศทส.
ส่วนที่ ๔ ภาพรวมของเอกสาร		
	- ตรวจสอบการสะกดคำ การเว้นวรรค การตัดคำ ระยะห่างระหว่างบรรทัด ขนาดตัวอักษร เพื่อความถูกต้อง - ปรับการเขียนให้เป็นระบบ ตามหลักหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และแบ่งเป็นหัวข้อหลักและย่อยให้ชัดเจน - ข้อเสนอแนะมีความหลากหลาย ควรแยกให้ชัดเจน - เป็นรายงานการวิจัยที่ดีเล่มหนึ่ง เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ และน่าจะเป็นประโยชน์กับการบริหารจัดการที่ดินของ ส.ป.ก. ต่อไป - พิจารณาการระบุชื่อสกุลบุคคลในงานวิจัยว่าจำเป็นต้องได้รับความยินยอมหรือไม่ เพื่อระมัดระวังประเด็นการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล PDPA	สบท. ศทส.

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

นางสาวอาภาพรรณ พัฒนพันธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน มีข้อคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ และมีการนำข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาเป็นกรอบแนวทางในการทำวิจัย ช่วยให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากขึ้น สามารถนำมากำหนดเป็นแนวทางในการจัดการในพื้นที่ของ ส.ป.ก. เช่น การจัดเก็บรายได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การบริหารจัดการที่ดิน เป็นต้น

นางอาทิตย์ยา พองพรหม ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า งานวิจัยชิ้นนี้มีความแปลกใหม่ เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีแผนที่มาใช้ในการวิจัย ในส่วนของการรวบรวมข้อมูลสามารถดำเนินการได้ค่อนข้างครบถ้วนในทุกมิติทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม ขอให้ปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนของการเสนอแนะของงานวิจัย โดยเน้นข้อเสนอแนะที่สามารถนำมาปรับใช้ หรือนำมาเป็นแนวปฏิบัติได้จริง เนื่องจากการเก็บข้อมูลในงานวิจัยฉบับนี้นับว่าเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ทั้งการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึก การใช้เครื่องมือเทคโนโลยี เช่น การบินโดรน เป็นต้น นอกจากนี้ ในส่วนของการเขียนรายละเอียดในเล่มรายงาน ควรมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น และควรพิจารณาปรับกรอบแนวคิดให้ชัดเจนและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยมากขึ้น รวมทั้งการกำหนดชื่อเรื่องที่ยังไม่สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ ข้อที่ควรระวังคือ การกล่าวถึงบุคคลที่สามในเล่มผลงาน ต้องคำนึงถึงพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (Personal Data Protection Act: PDPA) ด้วย

นายเกียรติยศ ทรงสง่า ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า คณะผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์กว้างเกินไป ควรปรับให้ครอบคลุมและชัดเจนมากขึ้น และควรแสดงภาพแผนที่ในแต่ละช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อดูสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น สภาพชุมชน ที่อยู่อาศัย พื้นที่เกษตรกรรม ฯลฯ นอกจากนี้ ในส่วนของการเสนอแนะควรเสนอแนะจากผลที่ได้จากการวิจัยโดยระบุข้อเสนอให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถนำไปดำเนินการได้จริง

นางสาวรุจี รอดชะ ผู้แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้ความเห็นว่า คณะผู้วิจัยควรเพิ่มเติมการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัยของต่างประเทศ รวมถึงคำศัพท์ทางกฎหมายที่ใช้ เช่น ระหว่างคำว่า ค่าชดเชย และค่าเสียหาย ความหมายต่างกัน ให้ใช้ให้ถูกต้องตามบริบท ตลอดจนการตรวจพิสูจน์อักษร การใช้รูปแบบประโยค การอ้างอิงแหล่งที่มาของภาพแผนที่ รวมทั้งเพิ่มเติมภาพแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละช่วงเวลาให้ครบถ้วน

นายนักปราชญ์ จีระโทก นิติกรชำนาญการพิเศษ ให้ความเห็นว่า คณะผู้วิจัยควรทบทวนในเรื่องของหัวข้องานวิจัย เนื่องจากชื่อเรื่องไม่ชัดเจนว่าจะศึกษาวิจัยในประเด็นใด และควรทบทวนข้อเสนอแนะ เนื่องจากผู้วิจัยทำวิจัยในพื้นที่เขาชะเมา แต่ในขณะเดียวกันข้อเสนอแนะที่เสนอนมาเป็นภาพรวมของทุกพื้นที่ ทำให้กว้างจนเกินไป อาจเกิดผลกระทบทางกฎหมายหรือทางอื่นได้

นางเพ็ญพักตร์ บัวโรย นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ ให้ความเห็นว่า งานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ในเรื่องการใช้แผนที่ภาพถ่าย แต่ในบางแผนภาพไม่ได้มีการระบุอย่างชัดเจนว่าเป็นแผนที่อะไรหรือสื่อถึงเรื่องใด ทั้งนี้ ควรมีการนำเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วย

มติที่ประชุม รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินการโครงการวิจัยและให้คณะผู้วิจัยนำข้อคิดเห็นของคณะกรรมการไปปรับปรุงในรายงานฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการอ่านผลงานจำนวน ๔ ท่าน ประกอบด้วย

๑. นายเกียรติยศ ทรงสง่า	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
๒. นางอาทิตย์ยา พองพรหม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดิน สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
๓. นายนักปราชญ์ จีระโทก	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย
๔. นางสาวรุจี รอดชะ	ผู้อำนวยการกลุ่มสารสนเทศภูมิศาสตร์
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เรื่องที่ ๔.๒ รายงานผลการติดตามความก้าวหน้างานวิจัยที่เข้าสู่กระบวนการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และแผนการจัดประชุมคณะกรรมการวิชาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

นายอุกฤษฏ์ อินทาภรณ์ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน (กรรมการและเลขานุการฯ) นำเสนอรายงานผลการติดตามความก้าวหน้างานวิจัยที่เข้าสู่กระบวนการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และแผนการจัดประชุมคณะกรรมการวิชาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

๑. ผลการติดตามความก้าวหน้างานวิจัย

สำนักวิชาการและแผนงาน ได้ดำเนินการติดตามสถานะในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการวิชาการ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๖ จำนวน ๑๗ เรื่อง ซึ่งมีรายละเอียดสถานะโครงการ เรียงลำดับจากปีงบประมาณที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการวิชาการ ดังนี้

ที่	ชื่อโครงการ	ความคืบหน้า	สถานะ
ปีงบประมาณ ๒๕๖๓			
๑	การศึกษาสังคมสูงวัยของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินและรูปแบบการทำเกษตรกรรมของทายาทเกษตรกร โดย นายพชร แสนหล้า สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีและคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการ ในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๐ ก.พ. ๒๕๖๓ - ติดตามความก้าวหน้าในการประชุม คลินิกวิชาการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๑๙ พ.ย. ๒๕๖๔ - ติดตามความก้าวหน้าในการประชุม คลินิกวิชาการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๓๑ ต.ค. ๒๕๖๕	อยู่ระหว่างการปรับแก้ข้อมูลและต้องการขอคำปรึกษาในคลินิกวิชาการ
๒	แนวทางอนุรักษ์ดินเพื่อลดการชะล้างพังทลายของดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดย นายสมเจตน์ บัวดี สำนักวิชาการและแผนงานและคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๐ ก.พ. ๒๕๖๓ - รายงานความก้าวหน้าในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ วันที่ ๓๐ มิ.ย. ๖๓	อยู่ระหว่างการปรับแก้ข้อมูลและต้องการขอคำปรึกษาในคลินิกวิชาการ
๓	การถอดบทเรียนสหกรณ์ยางพาราในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีศึกษาสหกรณ์กองทุนสวนยางพาราในเขตปฏิรูปที่ดินฮักลำโดมใหญ่ ตำบลพรสวรรค์ อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี โดย น.ส.ปฐิมาภรณ์ ฤชดี ส.ป.ก.ยโสธร และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๐ ก.พ. ๒๕๖๓	ขอยกเลิกโครงการเนื่องจากไม่ได้ดำเนินการวิจัย

ที่	ชื่อโครงการ	ความคืบหน้า	สถานะ
๔	การศึกษาค่าเช่าที่ดินตามราคาตลาด และผลตอบแทนทางการเงินจากการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเอกชน (จัดซื้อ) ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย น.ส.พรพรรณ ปะทาเส สำนักวิชาการและแผนงาน และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๐ ก.พ. ๒๕๖๓	อยู่ระหว่างการปรับแก้ข้อมูลและต้องการขอคำปรึกษาในคลินิกวิชาการ
๕	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมของทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกรณีศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย โดย น.ส.พัสดราภรณ์ ไสสุข ศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินและคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ วันที่ ๒๒ ก.ย. ๒๕๖๓ - อนุมัติขยายเวลาดำเนินงานวิจัย คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๓๐ ส.ค. ๒๕๖๔ - ติดตามความก้าวหน้าในการประชุมคลินิกวิชาการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๓๑ ต.ค. ๒๕๖๕ - นำเข้าวาระในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๖๖ (เลื่อนการพิจารณา)	นำเข้าวาระในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ วันที่ ๓ ก.ย. ๒๕๖๗
๖	การศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินหลังจากสถานการณ์ โควิด-๑๙ โดย นายธิตินันท์ ศรีภมร สำนักวิชาการและแผนงานและคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ๓/๒๕๖๓ วันที่ ๒๒ ก.ย. ๒๕๖๓ - อนุมัติขยายเวลาดำเนินงานวิจัย คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๓๐ ส.ค. ๒๕๖๔ - รายงานความก้าวหน้า ในการประชุม คทว. ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๗ ธ.ค. ๒๕๖๕	เตรียมนำเข้าวาระ คทว. ปี ๒๕๖๘ เพื่อพิจารณารายงานฉบับสมบูรณ์
๗	การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในเขตปฏิรูปที่ดินกรณีศึกษา การจัดที่ดินสำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง โดย นายภฤตภาส เจริญเกียรติ สำนักงานศาลปกครองและคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ วันที่ ๒๒ ก.ย. ๒๕๖๓ - อนุมัติขยายเวลาดำเนินงานวิจัย คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๓๐ ส.ค. ๒๕๖๔ - นำเข้าวาระในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๖๖ (เลื่อนการพิจารณา)	นำเข้าวาระในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ วันที่ ๓ ก.ย. ๒๕๖๗

ที่	ชื่อโครงการ	ความคืบหน้า	สถานะ
ปีงบประมาณ ๒๕๖๔			
๘	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากลไกสหกรณ์ ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการสหกรณ์และที่ดินที่รัฐจัดให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน: กรณีศึกษาโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดอุทัยธานี โดย น.ส.อัจฉรา กิ่งเกษมศรี ส.ป.ก.อุทัยธานี และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๓๐ ส.ค. ๒๕๖๔ - รายงานความก้าวหน้า ในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ วันที่ ๒๗ ธ.ค. ๒๕๖๔ - รายงานความก้าวหน้า ในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๖๖	เตรียมนำเข้าวาระ คทว. ปี ๒๕๖๘ เพื่อพิจารณา รายงานฉบับสมบูรณ์
ปีงบประมาณ ๒๕๖๕			
๙	แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้เงินกู้ค้างชำระรายบุคคลของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย น.ส.สุรชาติพย์ ชุนฉาย สำนักบริหารกองทุน	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๗ พ.ค. ๒๕๖๕	ขอยกเลิกโครงการ เนื่องจากไม่ได้ดำเนินการวิจัย
๑๐	โครงการศึกษาผลกระทบจากการเวนคืนที่ดินของโครงการก่อสร้างทางรถไฟสายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ ต่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดย นายเกียรติยศ ทรงสง่า สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๗ พ.ค. ๒๕๖๕	ขอยกเลิกโครงการ เนื่องจากไม่ได้ดำเนินการวิจัย
๑๑	โครงการศึกษาประเภทกิจการและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตที่ดินชุมชนของเกษตรกรและบุคคลในเขตปฏิรูปที่ดิน โดย นายเกียรติยศ ทรงสง่า สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๗ พ.ค. ๒๕๖๕	ขอยกเลิกโครงการ เนื่องจากไม่ได้ดำเนินการวิจัย
๑๒	การติดตามและประเมินผลโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลสิงห์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดย น.ส.จิตติยา พาณิชนเวชสันติ สำนักวิชาการและแผนงาน และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๗ พ.ค. ๒๕๖๕ - ติดตามความก้าวหน้าในการประชุม คลินิกวิชาการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๓๑ ต.ค. ๒๕๖๕ - เตรียมเข้าวาระรายงานฉบับสมบูรณ์ใน คทว. ปีงบประมาณ ๒๕๖๘	เตรียมนำเข้าวาระ คทว. ปี ๒๕๖๘ เพื่อพิจารณา รายงานฉบับสมบูรณ์

ที่	ชื่อโครงการ	ความคืบหน้า	สถานะ
ปีงบประมาณ ๒๕๖๖			
๑๓	คู่มือการประเมินมูลค่าอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างด้วยวิธีต้นทุน (Cost approach) โดย นายวิเศษ น้อยตุม สำนักบริหารกองทุน และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕	เตรียมนำเข้าวาระ คทว. ปี ๒๕๖๘ เพื่อพิจารณา รายงานฉบับ สมบูรณ์
๑๔	คู่มือการประเมินมูลค่าทรัพย์สิน ด้วยวิธีการเปรียบเทียบราคา ตลาด (Market approach) โดย นายวิเศษ น้อยตุม สำนักบริหารกองทุน และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕	เตรียมนำเข้าวาระ คทว. ปี ๒๕๖๘ เพื่อพิจารณา รายงานฉบับ สมบูรณ์
๑๕	การศึกษาการสูญเสียและการ จัดการการสูญเสียของกาแฟ ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร โดย น.ส.วรรณพิมล อีสสระ สำนักวิชาการและแผนงาน และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๗ ธ.ค. ๒๕๖๕ - รายงานความก้าวหน้า ในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๖๖	เตรียมนำเข้าวาระ คทว. ปี ๒๕๖๘ เพื่อพิจารณา รายงานฉบับสมบูรณ์
๑๖	แนวทางการจำแนกเขตการใช้ ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดย น.ส.จิตติยา พาณิขยเวชสันติ สำนักวิชาการและแผนงาน และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๗ ธ.ค. ๒๕๖๕ - ขอยกยเวลาดำเนินโครงการ ในการ ประชุม คทว. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๖๖	อยู่ระหว่างการ วิเคราะห์ข้อมูล
๑๗	คู่มือสำหรับการประเมินบุคคลและ การประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้น แต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งประเภท วิชาการ ระดับชำนาญการ โดย น.ส.อนุสรรา พูลสวัสดิ์ กองการเจ้าหน้าที่ และคณะ	- อนุมัติข้อเสนอโครงการในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ วันที่ ๑๓ ก.ย. ๒๕๖๕ - เห็นชอบรายงานฉบับสมบูรณ์ ในการประชุม คทว. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๗ ธ.ค. ๒๕๖๕ - ออกเลขเอกสารวิชาการ ประเภท เอกสารปฏิรูปที่ดิน เลขที่ ๘	แล้วเสร็จ

๒. แผนการจัดประชุมคณะกรรมการวิชาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เพื่อให้การบริหารงานวิจัย ภายใต้คณะกรรมการวิชาการ ของ ส.ป.ก. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุนการจัดทำผลงานของนักวิจัยให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด สำนักวิชาการและแผนงานจึงจัดทำแผนการจัดประชุมคณะกรรมการวิชาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๔ ครั้ง เป็นรายไตรมาส ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันจันทร์ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๘

ครั้งที่ ๔ วันจันทร์ที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๘

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

นายสุรัชย์ ยุทธชนะ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (ประธาน) สอบถามข้อมูลจากกลุ่มวิจัย และพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สืบเนื่องจากผลการติดตามความก้าวหน้างานวิจัยว่า งานวิจัยที่ผู้วิจัยเสนอมา ดังกล่าว มีกระบวนการอนุมัติให้ดำเนินการอย่างไร ใครเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติโครงการ

นางสาวฐิตติยา พาณิชยเวชสันติ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ) ชี้แจงว่า โครงการวิจัยทั้ง ๑๗ เรื่อง คณะผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเสนอคณะกรรมการวิชาการเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยกรณีงานวิจัยที่มีการขอยกเลิกโครงการ ได้สอบถามผู้วิจัย พบว่า ภายหลังได้รับการอนุมัติ ยังไม่มีการดำเนินการ เนื่องจากติดปัญหาด้านงบประมาณ สำหรับงานวิจัยคงค้างเรื่องอื่น ส่วนใหญ่เก็บข้อมูลแล้วเสร็จและอยู่ระหว่างการจัดทำรายงานความก้าวหน้า

นายสุรัชย์ ยุทธชนะ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (ประธาน) ให้ความเห็นว่า กรณีที่อยู่ในระหว่างการปรับแก้ข้อมูลไม่มีประเด็น แต่กรณีโครงการที่ขอยกเลิก ควรมีเหตุผลไปถึงขอยกเลิก ว่าเพราะเหตุใดจึงไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการจัดทำข้อเสนอโครงการเป็นความต้องการของคณะผู้วิจัยและคณะกรรมการ ได้เห็นชอบให้ดำเนินการแล้ว

นางสาวฐิตติยา พาณิชยเวชสันติ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ทางฝ่ายเลขานุการฯ ได้ประสานหัวหน้าโครงการวิจัย กรณีเรื่องที่ ๓ การถอดบทเรียนสหกรณ์ยางพาราในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีศึกษา สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราในเขตปฏิรูปที่ดินอัคราโดมใหญ่ ตำบลพรสวรรค์ อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี โดย นางสาวปัทมาภรณ์ ฤชดี และคณะ มีการลงสำรวจพื้นที่เบื้องต้น ๑ ครั้ง ต่อมาหัวหน้าโครงการได้รับคำสั่งให้ย้ายไปปฏิบัติราชการ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการวิจัยต่อได้

นายสุรัชย์ ยุทธชนะ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (ประธาน) ให้ความเห็นว่า เหตุผลดังกล่าวอาจไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นความต้องการส่วนตัวของผู้วิจัย ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดหรือการเปลี่ยนสถานที่ทำงานไม่ใช่เหตุผลในการขอยกเลิกโครงการ โดยขอให้คณะกรรมการร่วมพิจารณาว่า เหตุผลดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่

นางสาวฐิตติยา พาณิชยเวชสันติ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ) ได้ชี้แจงว่า ทางกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน จะประสานหัวหน้าโครงการวิจัยเพื่อชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติมในการขอยกเลิกการดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าว

นายวิวรรธน์ สงประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้ความเห็นว่า กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน ในฐานะที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง ควรพิจารณาในภาพรวมว่าการยกเลิกโครงการด้วยเหตุผลใด ต้องพิจารณาว่างานที่นำเสนอมาเป็นผลงานหรือแผนการดำเนินงานของกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดินด้วยหรือไม่ ส่วนเรื่องการโยกย้ายข้าราชการ เห็นว่า ไม่เป็นเหตุผลให้ต้องยกเลิกโครงการ เนื่องจากการอนุมัติโครงการวิจัยหนึ่ง คณะกรรมการวิชาการย่อมพิจารณาดีแล้วว่าสิ่งที่ผู้วิจัยนำเสนอเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ต่อองค์กร ดังนั้น กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดินต้องมีมาตรการรองรับกรณีที่มีการโยกย้ายข้าราชการที่เป็นคณะผู้วิจัย

นายภาชนัน จารุภุมมิก หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรม ให้ความเห็นว่า เห็นด้วยว่าการขอยกเลิกโครงการวิจัยต้องมีเหตุผลที่เหมาะสมและต้องขอมติจากคณะกรรมการด้วย ทั้งนี้ หัวหน้าโครงการวิจัยต้องชี้แจงเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษร การทำงานวิจัยไม่ได้เป็นการทำงานคนเดียวเนื่องจากมีคณะผู้วิจัยร่วมด้วย ซึ่งการเปลี่ยนหัวหน้าโครงการวิจัย ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถทำได้

นางสาวรุจี รอดชะ ผู้แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้ความเห็นว่า เห็นด้วยกับหัวหน้าผู้ตรวจราชการกรม ในการเปลี่ยนหัวหน้าโครงการ เพราะเรื่องที่น่าเสนอ เป็นเรื่องที่น่าสนใจโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดิน เห็นควรให้ทำวิจัยต่อไปโดยเปลี่ยนหัวหน้าโครงการ

นายสุรชัย ยุทธชนะ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (ประธาน) ให้ความเห็นว่า ขอให้ผู้วิจัยชี้แจง เหตุผลในกรณีที่ขอยกเลิกโครงการ อยากให้เห็นว่างานวิจัยเป็นเรื่องที่สำคัญ และงานวิจัยแต่ละเรื่องที่น่าเสนอ มาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อองค์กร

นายวิวรรณ สงประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้ความเห็นว่า กรณีงานวิจัยคงค้าง กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดินต้องเป็นผู้ติดตาม เร่งรัด กำกับ เพื่อให้งานดำเนินต่อไปได้ ที่ผ่านมามีการดำเนินการติดตามงานวิจัยค่อนข้างช้า ทั้งนี้ นอกจากการติดตามจากผู้วิจัยแล้ว กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สามารถติดตามจากผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัยได้ นอกจากนี้ การเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดินควรพิจารณาด้วยว่าเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์กับองค์กร และมีความพร้อมในการดำเนินการ ก่อนจะเสนอเรื่องเข้าที่ประชุม

นางสาวรุจี รอดชะ ผู้แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้ข้อสังเกตว่า จากงานวิจัยคงค้างที่เสนอมานี้ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยของบุคลากรในสังกัดกลุ่มวิจัยและการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบในขณะที่ดำรงตำแหน่งในกลุ่ม และเนื่องจากการโยกย้ายข้าราชการจึงจำเป็นต้องไปปฏิบัติหน้าที่ใหม่ ทำให้ผู้วิจัยไม่มีเวลาดำเนินการต่อ จึงส่งผลให้งานวิจัยดังกล่าวไม่แล้วเสร็จ ซึ่งในประเด็นดังกล่าว จำเป็นต้องทบทวนเพื่อกำหนดมาตรการในการแก้ไข

นางอาทิตย์ยา พงพรหม ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า มีความเห็นสอดคล้องกับคณะกรรมการทุกท่าน และมองว่าประเด็นรายงานที่จะให้พิจารณา ยังไม่ชัดเจน ในกรณีที่ขอยกเลิกโครงการ เห็นว่า บุคคลที่เป็นเจ้าของโครงการเสนอเข้ามานอกจากต้องทำหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร ควรจะมีการมานำเสนอในที่ประชุมและมีมติของคณะกรรมการด้วย เนื่องจากการอนุมัติตามมติของคณะกรรมการ หากจะมีการยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงผู้ดำเนินการวิจัย เห็นควรให้ชี้แจงและขอมติของคณะกรรมการด้วย กรณีที่การดำเนินงานวิจัยล่าช้าเกินระยะเวลาที่กำหนด ๑ – ๒ ปี ควรมีมาตรการกำหนดกรอบระยะเวลา หรือหากเกิน ๔ ปี ควรมีมาตรการกำหนดกรอบระยะเวลาและนำเสนอ ปิดเล่มว่าจะต้องแล้วเสร็จภายใน ๓ หรือ ๖ เดือน เนื่องจากดูการรายงานความก้าวหน้าจากคลินิกวิชาการ บางเรื่องให้คำแนะนำแล้วแต่ยังไม่มีการดำเนินการต่อ ดังนั้น คณะกรรมการควรกำหนดกรอบเวลาให้ชัดเจนว่า ควรจะนำเสนอเพื่อปิดเล่มเมื่อไหร่โดยเฉพาะกรณีคงค้างเกิน ๔ ปี ส่วนกรณีที่อยู่ไม่เกิน ๒ ปี หรืออยู่ในกรอบระยะเวลาให้เร่งเปิดคลินิกวิชาการและติดตามการดำเนินการให้บ่อยขึ้น หรือติดตามผ่านผู้บังคับบัญชา

นายสุรชัย ยุทธชนะ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (ประธาน) กล่าวว่า เป็นข้อเสนอแนะที่ดี เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการอนุมัติการทำงานวิจัยต่อไป และเพื่อให้ทราบปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการวิจัย อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาคณะกรรมการจำเป็นต้องทราบว่าผู้วิจัยติดปัญหาในกระบวนการใด โดยได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน

นางสาวฐิตยา พาณิชนเวชสันติ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ) ได้ชี้แจงว่า เรื่องที่ยังคงค้างอยู่ทั้งหมดได้ผ่านการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูล เบื้องต้นมาแล้ว แต่ยังติดขัดในขั้นตอนการเขียนข้อมูลเล่มรายงานผลการวิจัย

นายวิวรรณ สงประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้ความเห็นว่า งานวิจัยที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ทางกลุ่มวิจัยและพัฒนากฎปฏิบัติที่ต้องแจ้งคณะกรรมการด้วยว่า ปัจจุบันงานวิจัยแต่ละเรื่องอยู่ในกระบวนการใด เพื่อคณะกรรมการจะได้กำหนดกรอบระยะเวลาแล้วเสร็จ อย่างเหมาะสม

นางอาทิตยา พงพรหม ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า กรณีเรื่องที่ ๑ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้ว ปัญหาติดขัดอยู่ที่การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนเล่มผลงานวิจัย ซึ่งจะใช้ระยะเวลาประมาณ ๑ เดือน รวมทั้งหากมีการขัดเกลาและเรียบเรียง ให้สมบูรณ์แล้วเสร็จ คาดว่ารวมแล้วใช้เวลาไม่ควรเกิน ๓ เดือน และเสนอว่าคลินิกวิชาการอาจต้องเสริม ในเรื่องเทคนิคการเขียนให้กับผู้วิจัยด้วย และการนำเสนอความก้าวหน้าครั้งถัดไปควรมีแผนและกรอบ การดำเนินการวิจัยด้วย หากเกินกำหนดระยะเวลา ก็ควรกำหนดมาตรการในการจัดการ ทั้งนี้ ในการรายงาน ผลครั้งต่อไป ควรเพิ่มรายชื่อคณะผู้ร่วมวิจัยให้ครบถ้วน

นายอุกฤษฏ์ อินทาภรณ์ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน (กรรมการและ เลขานุการฯ) ให้ความเห็นว่า มีประเด็นหลัก ๓ ข้อ ได้แก่ ๑) กรณีขอยกเลิกโครงการ ให้ผู้วิจัยจัดทำหนังสือ ชี้แจงเหตุผลความจำเป็น กรณีงานวิจัยค้าง ให้ผู้วิจัยจัดทำรายงานผลความก้าวหน้าโครงการ เพื่อเสนอ คณะกรรมการวิชาการ ๒) กลุ่มวิจัยและพัฒนากฎปฏิบัติที่กำหนดมาตรการเพื่อรองรับการดำเนินงานวิจัย โดยเฉพาะในกรณีขอยกเลิกโครงการ และ ๓) กลุ่มวิจัยและพัฒนากฎปฏิบัติที่ดินควรกำหนดช่วงเวลาในการ รายงานความก้าวหน้าของงานวิจัยแต่ละเรื่องให้ชัดเจน และติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะ

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบแผนการจัดประชุมคณะกรรมการวิชาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๔ ครั้ง ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ

๒. กำหนดแผนการรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ วิชาการ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๖ จำนวน ๑๗ เรื่อง ดังนี้

๒.๑ กรณีขอยกเลิกโครงการวิจัย เรื่องที่ ๓, ๙, ๑๐ และ ๑๑ ให้หัวหน้าโครงการวิจัย หรือสำนักต้นสังกัดชี้แจงเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถดำเนินโครงการต่อได้ เป็นลายลักษณ์อักษร โดยทำ หนังสือถึงเลขาธิการ ส.ป.ก. ในฐานะประธานคณะกรรมการวิชาการ ผ่านสำนักวิชาการและแผนงาน ฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อพิจารณาเป็นรายกรณี ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้ดำเนินการต่อโดยเปลี่ยนหัวหน้าโครงการ

๒.๒ กรณีงานวิจัยค้างที่เกินกำหนดระยะเวลามากกว่า ๔ ปี เรื่องที่ ๑, ๒, ๔ และ ๖ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน (๓ เดือน) โดยให้นำเสนอผล (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์เพื่อขอ ปิดเล่มผลงานวิจัย พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการอ่านเล่มวิจัย ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒.๓ กรณีงานวิจัยค้างที่เกินกำหนดระยะเวลา ๑ – ๒ ปี และยังอยู่ในกรอบระยะเวลา ให้ดำเนินการดังนี้

๑) เรื่องที่ ๘, ๑๒, ๑๓, ๑๔ และ ๑๕ นำเสนอรายงานความก้าวหน้าพร้อมตั้ง คณะกรรมการอ่านเล่มผลงาน ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๗ และนำเสนอ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์เพื่อขอปิดเล่มผลงานวิจัย ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

๒) เรื่องที่ ๑๖ นำเสนอรายงานความก้าวหน้าพร้อมตั้งคณะกรรมการอ่านเล่มผลงาน ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

๓. ให้กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดินจัดทำข้อมูลการรายงานความก้าวหน้างานวิจัยแต่ละเรื่อง ให้กรรมการทราบว่าการดำเนินงานวิจัยอยู่ในขั้นตอนใด และมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร พร้อมกำหนดแนวทางหรือมาตรการรองรับปัญหางานวิจัยคงค้างและงานวิจัยที่มีการแจ้งขอยกเลิกโครงการ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

นายวิวรรณ สงประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้ความเห็นว่า ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ มีอำนาจหน้าที่หนึ่ง เกี่ยวกับการกำหนดกรอบแนวทางการวิจัยหรือทิศทางการวิจัยของ ส.ป.ก. ซึ่งเมื่อเห็นปัญหางานวิจัยคงค้าง ล่าช้า และขอยกเลิกโครงการ คณะกรรมการวิชาการโดยเฉพาะกลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน ควรพิจารณาศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา งานวิจัยของ ส.ป.ก. ว่ามีประเด็นสำคัญไปในทิศทางใด เพื่อนำมาสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดิน ทั้งในด้านงาน จัดที่ดิน งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และงานพัฒนาอาชีพเกษตรกรกรรม ซึ่งในส่วนนี้กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดินควรลำดับความสำคัญของหัวข้อวิจัย กำหนดกรอบการดำเนินงานวิจัย โดยพิจารณาจากสภาพปัญหา รวมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ต้องแล้วเสร็จและติดตามการดำเนินงานอย่างเคร่งครัดเพื่อนำงานวิจัย มาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานปฏิรูปที่ดินได้อย่างทันท่วงที

นางสาวรุจี รอดชะ ผู้แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตั้งข้อสังเกตว่า งานวิจัยของ ส.ป.ก. มีการตรวจสอบการคัดลอกผลงาน (Plagiarism) หรือไม่ ให้ความเห็นเพิ่มเติมในการพัฒนางานวิจัยของ ส.ป.ก. โดยยกตัวอย่างของหน่วยงานอื่น ที่มีการประกวดหรือนำเสนองานวิจัยเผยแพร่ผลงานเป็นประจำทุกปี และมีรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงานวิจัยของบุคลากร

นายเกียรติยศ ทรงสง่า ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า เห็นด้วยกับนางสาวรุจี รอดชะ ว่า งานวิจัยของ ส.ป.ก. น่าจะต้องมีการนำเสนอหรือเผยแพร่ให้กับหน่วยงานภายนอก ได้รับรู้ กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดินควรพิจารณาหาแนวทางในการกำหนดให้งานวิจัยเป็นตัวชี้วัดผลงานของสำนักงานหรือองค์กร หรือการรับรองวิทยฐานะให้กับผู้วิจัย

นางสาวอาภาพรรณ พัฒนพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า การผลักดันการนำเสนองานวิจัยผ่านการจัดนิทรรศการวิชาการ ได้มีการปรึกษากันมาระยะหนึ่งแล้ว แต่เนื่องจากผลงานวิจัยที่ดำเนินการอยู่ยังไม่แล้วเสร็จ และผู้ที่ทำวิจัยส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน ทำให้กรอบแนวคิด กรอบงานวิจัยยังคงเป็นแนวเดิม หากจัดเป็นนิทรรศการนำเสนอ งานวิจัยดังกล่าว จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากทุกสำนักในการร่วมทำงานวิจัยหรืองานวิชาการเพื่อนำมา นำเสนอ โดยอาจพิจารณากำหนดเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงาน

นางอาทิตย์ยา พองพรหม ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ความเห็นว่า งานกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน นอกจากเรื่องแผนการติดตามงานวิจัยแล้ว ควรเพิ่มเติมในส่วนของแผนการพัฒนาเชิงวิชาการของบุคลากร ส.ป.ก. ซึ่งอาจกำหนดให้มีการจัดเวทีวิชาการอย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง โดยงานวิชาการที่นำมาจัดนิทรรศการอาจมาจากหลายระดับ เช่น กลุ่มงานวิจัย กลุ่มงานวิชาการ ที่ไม่ได้ใช้ระเบียบวิจัยที่เข้มข้นมาก หรือเรื่องงานในส่วนที่สำนัก กอง ศูนย์ และ ส.ป.ก. จังหวัด ได้ดำเนินการ อาจเป็นเอกสารวิชาการ เอกสารเผยแพร่ กลุ่มงานจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) ให้บุคลากร ส.ป.ก. นำมาเสนอผลการปฏิบัติงานหรือผลงานโดดเด่นของแต่ละสายงาน เช่น ส.ป.ก.จังหวัด ซึ่งในปีที่ผ่านมา กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (ก.พ.ร.) ให้ส่งผลงานโดดเด่น โดยมีการนำเสนอแบบ One Page จะเป็นโอกาสให้บุคลากรรุ่นใหม่ได้นำเสนอผลงานเชิงวิชาการมากขึ้น และอาจจะเชิญหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมนิทรรศการด้วย

นายสุรัชย์ ยุทธชนะ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (ประธาน) ฝ่ายเลขาฯ รับความเห็นและ
ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการไปพิจารณาและเป็นแนวทางในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ โดยฝ่ายเลขานุการฯ รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ
ไปพิจารณาและเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการดำเนินงานต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น.

(นางสาววรรณพิมล อีสสระ)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

(นางสาวฐิตียา พาณิชเวชสันติ)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ
ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม